

Modell av plåt gav fin plats.

Strax där bredvid finner man ett förstlingsverk av ”en som lyckats”, en ytterst primitiv modell av en räknemaskin, bredvid vilken senaste typen av Facitmaskinen blivit placerad. Modellen har en historia för sig. Det är berättelsen om Smålandspojken och bondsonen Sture Efraim Toorell, som genom detta sitt försök på det tekniska området gav ett glänsande prov på sin medfödda tekniska begåvning

Ända till sitt tjugusjunde år arbetade den unge uppfinnaren hemma i jordbruket. All ledig tid ägnade han emellertid åt experiment och uppfinningar. Som barn byggde han vattenverk med vasshjul, vilket drev en hammare, ledde in elektriskt ljus i systrarnas dockskåp och pysslade med ett och annat i genren. Vid 15 års ålder konstruerade han ett invecklat kombinationslås, och då han fann att kunskaper voro nödvändiga för en uppfinnare började han läsa elektricitetslära, matematik och senare geometrisk ritning pr korrespondens.

Såg räknemaskin på militärexpedition.

Under exercistiden fick han för första gången i sitt liv syssla med räknemaskiner, vilket föranledde honom att själv konstruera en additionsmaskin, vilken han hade färdig vid fyllda 22 år. Räknemas-kinsproblemet intresserade honom nu mera än något annat, och fem år senare hade han helt på egen hand och utan någon erfarenhet om andra typer av multiplikationsmaskiner experimenterat fram en typ vilken han pr post bad att få visa för A.-B. Facit i Åtvidaberg. Han blev ombedd att skicka ritningar, men som hans ritningar voro fullständigt obegripliga for någon annan än honom själv, begärde bolaget att få se en modell, vilken den unge uppfinnaren då tillverkade med hjälp av plåt, tråd, spik och gummisnören, vilket material han bearbetade med en sax, hammare och tång. Försöket kröntes med framgång, och även om vackrare modeller säkerligen skådat dagens ljus, var modellen fullt förståelig för fackmännen. Idén var, efter vad uppfinnaren senare fick veta, inte ny. Den hade redan kommit till användning i Amerika, men som belöning för prestationen fick han anställning vid Facits konstruktionsavdelning, där han sedan dess förkovrat sig i uppfinnandets ädla konst och kommit med många goda uppslag. Bland annat har han löst problemet med automatisk division, vilket är en av de revolutionerande nyheterna på den senaste typen av Facit.

Det finns gott om ”Edisöner” i vårt avlånga land, och deras uppfinningar skulle kunna fylla oräkneliga utställningsmontrer på otaliga utställningar. En god smakbit på vad som kan åstadkommas får man emellertid på ”Unga uppfinnare”. Se själv och döm!

Dagens Nyheter 1.9.1940